

Các yếu tố ảnh hưởng đến kỷ xảo hành vi kỷ luật của học viên ở Trường Sĩ quan Đặc công

Nguyễn Xuân Tho*

*Lớp Cao học TLH 2022 Hệ 5, Học viện Chính trị

Received: 27/05/2023; Accepted: 06/06/2023; Published: 28/06/2023

Abstract: The skill of disciplinary behavior of students at the Commando Officer School is currently still at an average level, expressed through cases of violations of discipline by students are still many, the nature, extent, and content. The content of military discipline violations by cadets is diverse, complex, and unpredictable. The article presents a number of factors affecting the disciplinary behavior of students at the Commando Officer School, thereby contributing to the development of appropriate measures in the management of trainees.

Keywords: Disciplinary behavior techniques, elements

1. Đặt vấn đề

Chủ tịch Hồ Chí Minh thường xuyên quan tâm đến giáo dục toàn diện cho các lực lượng vũ trang của Đảng, Bác đặc biệt quan tâm chú ý đến giáo dục tính kỷ luật cho cán bộ, chiến sĩ quân đội. Bác nói: “Quân đội mạnh là nhờ giáo dục khéo, nhờ chính sách đúng và nhờ kỷ luật nghiêm. Vì vậy kỷ luật phải nghiêm minh”. “Kỷ luật nghiêm minh” là một nét phẩm chất truyền thống của quân đội ta, của Bộ đội Cụ Hồ. Nhờ có kỷ luật – nghiêm minh mà chúng ta đã huy động được sức mạnh tổng hợp của ba thứ quân cũng như sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân, lập nên những chiến công lẫy lừng trong sự nghiệp cách mạng dưới sự lãnh đạo của Đảng, của Bác.

Trong những năm qua lãnh đạo, chỉ huy các cấp của Nhà trường Sĩ quan Đặc công đã đưa ra nhiều cách thức, biện pháp tác động tích cực không ngừng nâng cao hiệu quả chấp hành quy định kỷ luật của quân nhân; đồng thời là cơ sở để hình thành, phát triển phẩm chất nhân cách, phương pháp tác phong chỉ huy của người cán bộ trong tương lai vì vậy mà đại bộ phận HV có nhận thức tốt, kỷ luật nghiêm, có nhu cầu, ý thức, thói quen chấp hành kỷ luật quân đội, biết ghép mình vào tổ chức, sống có trách nhiệm với đơn vị và bản thân; nên tình hình vi phạm kỷ luật của HV giảm; thông qua việc giáo dục, rèn luyện KXHVKL của HV ở Trường SQĐC có vai trò quan trọng trong việc thay đổi nhận thức, hình thành thái độ tích cực và rèn luyện kỷ xảo hành vi kỷ luật của HV trở thành ý thức tự giác trong chấp hành quy chế giáo dục đào tạo của Nhà trường, quy định, điều lệnh, điều lệ kỷ luật Quân đội.

Tuy nhiên KXHVKL của HV ở Trường SQĐC hiện nay vẫn đang còn ở mức trung bình, biểu hiện

thông qua các vụ việc vi phạm kỷ luật của HV vẫn còn nhiều, tính chất, mức độ, nội dung vi phạm kỷ luật quân đội của HV đa dạng, phức tạp, khó lường cụ thể. Bài báo trình bày về một số yếu tố ảnh hưởng đến kỷ xảo hành vi kỷ luật của HV ở Trường Sĩ quan Đặc công từ đó góp phần đưa ra những biện pháp phù hợp trong việc quản lý HV.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Các yếu tố chủ quan ảnh hưởng đến kỷ xảo hành vi kỷ luật của HV ở Trường Sĩ quan Đặc công

2.1.1. Sự hiểu biết về kỷ luật của HV

Đây là yếu tố tâm lý nền tảng, chi phối trực tiếp đến mọi hành vi kỷ luật của HV ở Trường SQĐC; là tiền đề căn bản hình thành nhu cầu chấp hành kỷ luật của HV. Mọi biểu hiện hành động kỷ luật của HV đều có liên quan đến nhận thức về kỷ luật quân đội của HV. Tác giả N.J.Richard cho rằng: “Mọi hành vi của con người, đều xuất phát từ cách mà con người ta suy nghĩ; Những hành động được thể hiện ra bên ngoài là sự chi phối bởi cách thức, hành động mà con người suy nghĩ” [100, tr.48]. Như vậy, KXHVKL của HV khi biểu hiện ra bên ngoài đều chịu sự quy định từ sự định trước về hành động từ bên trong tư tưởng mà HV đã, đang nhận thức và suy nghĩ. Nhận thức về kỷ luật quân đội của HV được hình thành dựa trên cơ sở hiểu biết sâu sắc về vai trò, ý nghĩa, tác dụng của kỷ luật; quy định điều lệnh quân đội, pháp luật Nhà nước, chức trách, nhiệm vụ của HV.

Nhận thức về kỷ luật quân đội là yếu tố tâm lý tham gia định hướng mọi hành động kỷ luật của HV. Quy định xu hướng phát triển, trạng thái tâm lý, cảm xúc, tình cảm, ý thức, trách nhiệm chấp hành kỷ luật của chính HV trong thực hiện nhiệm vụ. Việc HV biểu lộ hành động như thế nào, phụ thuộc chủ yếu

vào khả năng nhận thức của bản thân HV. Bởi, khởi đầu cho một hành động phải là sự hiểu biết về hành động, nhận thức sẽ vạch hướng, dẫn đường cho hành động của HV trên cơ sở bản thân HV hiểu tường minh về hành động mà họ đang và sẽ thực hiện. Trong hình thành KXHVKL cho HV, nếu HV có kiến thức hiểu biết về kỷ luật quân đội, thì trước mỗi hành động họ luôn tự đối chiếu, phân định, so sánh hành động bản thân với yêu cầu của quy định điều lệnh quân đội để điều chỉnh hành vi bản thân theo một cách tự giác, tự nguyện, mà không cảm thấy bị gò bó. Nhận thức về quy định kỷ luật quân đội còn là cơ sở pháp lý, khoa học, khách quan để HV phân định quan niệm về hành vi đúng, sai của bản thân và mọi người xung quanh. Yếu tố tâm lý nhận thức về kỷ luật quân đội của quân nhân được biểu hiện ở trình độ nhận thức, hiểu biết vai trò, tác dụng, sự cần thiết của kỷ luật và nội dung quy định kỷ luật quân đội, chức trách nhiệm vụ bản thân của HV.

2.1.2. Nhu cầu chấp hành kỷ luật của HV

Nhu cầu kỷ luật của HV chỉ được hình thành trên cơ sở của sự hiểu biết sâu sắc về tình hình, nhiệm vụ cách mạng, nhiệm vụ quân đội, về đường lối chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, về các đòi hỏi của điều lệnh, quy định kỷ luật quân đội, chức trách, nhiệm vụ học tập rèn luyện của chính HV. Nhu cầu kỷ luật của HV ở Trường SQĐC hình thành trên cơ sở tri thức, hiểu biết pháp luật, quy định kỷ luật quân đội và được rèn luyện trong thực tiễn hoạt động quân sự Đặc công họ có niềm tin vững chắc vào tính tất yếu về kỷ luật quân đội. Để HV tự giác chấp hành nghiêm mọi quy định kỷ luật quân đội, thì điều quan trọng phải tạo ra nhu cầu, mong muốn sống có kỷ luật ở HV; đây thực sự là quá trình vô cùng khó khăn đối với đội ngũ cán bộ các cấp. Xét trong mối quan hệ giữa động cơ hành vi và nhu cầu kỷ luật, thì nhu cầu là nguồn gốc phát sinh động cơ; động cơ là sự cụ thể hóa nhu cầu được biểu hiện thông qua hành vi kỷ luật của HV.

Nhu cầu là nguồn gốc thúc đẩy mọi hoạt động tích cực của HV trong thực hiện nhiệm vụ; đặc biệt trong hoạt động học tập, rèn luyện của HV ở Trường SQĐC, đây là hoạt động quân sự đặc biệt có tính tổ chức rất chặt chẽ, cần sự đòi hỏi cao về tinh thần, ý thức, hành vi kỷ luật; đòi hỏi sự thống nhất cao về ý chí, hành động thì nhu cầu kỷ luật của HV là rất cần thiết; những đòi hỏi ấy, sẽ trở thành trạng thái nhu cầu bên trong của HV đó là nhu cầu chấp hành kỷ luật. Tuy nhiên, mức độ về nhu cầu kỷ luật có liên quan đến nhận thức, niềm tin, thói quen chấp hành kỷ luật của HV vào sự cần thiết, tất yếu khách quan của kỷ luật quân đội. Nhu cầu về kỷ

luật của HV là yếu tố tâm lý cơ bản tạo nên KXHVKL của HV và là thành phần chủ yếu trong cấu trúc tính kỷ luật của HV, tham gia trực tiếp vào quá trình phát triển mọi hành vi, ý thức, thói quen chấp hành kỷ luật của HV theo đúng đòi hỏi của kỷ luật quân đội, mục tiêu, yêu cầu giáo dục đào tạo của Nhà trường.

2.1.3. Nỗ lực ý chí của HV

Ý chí nói chung là một quá trình tâm lý tự điều khiển hành vi hành động, huy động mọi sức lực của chính bản thân để khắc phục mọi khó khăn trở ngại trong cuộc sống nhằm đạt tới những mục đích đã được xác định.

Ý chí là một hiện tượng tâm lý chỉ có ở con người, gắn liền với hành vi hành động cụ thể của con người.

Còn hành vi sống có kỷ luật đó là lời nói, cử chỉ hành động của người HV diễn ra đúng với những điều đã được chuẩn hóa qui định trong pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, nề nếp chế độ qui định của đơn vị. Hoạt động của con người bao gồm cả hành vi lẫn ý thức, cả công việc chân tay và công việc trí óc. Hành vi là sản phẩm các quá trình hoạt động trong cấu trúc tâm lý của kỷ xảo, nó có quan hệ chặt chẽ với các quá trình tâm lý trước đó đặc biệt là quá trình ý chí. Do vậy, cùng với ý chí thì hành vi sống có kỷ luật trở thành một thành tố quan trọng trong cấu trúc tâm lý KXHVKL của HV ở Trường SQĐC.

Các yếu tố trên có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, chi phối ảnh hưởng, tác động qua lại lẫn nhau. Trong đó nhận thức về ý nghĩa hành vi kỷ luật là tiền đề quyết định đến tính chất của kỷ xảo là tốt hay xấu, niềm tin, nhu cầu là động lực trực tiếp của hành vi kỷ luật, còn ý chí và hành vi kỷ luật trực tiếp giữ vai trò quyết định đến việc hình thành kỹ năng sống có kỷ luật. Vì vậy, hình thành KXHVKL cho HV phải tiến hành các hoạt động giáo dục một cách thường xuyên liên tục để xây dựng được các yếu tố này.

2.2. Các yếu tố khách quan ảnh hưởng đến kỷ xảo hành vi kỷ luật của HV ở Trường Sĩ quan Đặc công

2.2.1. Mục tiêu yêu cầu giáo dục đào tạo của Nhà trường

Xuất phát từ phương châm giáo dục và đào tạo trong các nhà trường Quân đội là “Cơ bản, hệ thống, thống nhất, chuyên sâu”, dựa trên các quan điểm về nguyên tắc giáo dục và đào tạo, Nhà trường phải quán triệt và vận dụng tốt các mối kết hợp trong học tập và rèn luyện đó là: huấn luyện với chiến đấu; lý thuyết với thực hành; kỹ thuật với chiến thuật; cơ bản với ứng dụng; học mới ôn cũ;

Trường Sĩ quan Đặc công nằm trong hệ thống các nhà trường quân đội, có mục tiêu đào tạo ra đội

ngũ cán bộ sĩ quan, hạ sĩ quan, chiến đấu viên Đặc công với các chuyên ngành: Đặc công Bộ; Đặc công Nước; Đặc công Chống khủng bố; với trình độ đào tạo khác nhau đáp ứng yêu cầu xây dựng, chiến đấu của binh chủng Đặc công và quân đội. Ngoài nhiệm vụ giáo dục, đào tạo, nhà trường còn được giao nhiệm vụ nghiên cứu phát triển nghệ thuật tác chiến Đặc công trong tình hình mới; trình diễn kỹ, chiến thuật Đặc công cho các phái đoàn trong nước và quốc tế đến tham quan, học tập; huấn luyện chống khủng bố; chính điều này đòi hỏi người HV không chỉ có thể lực, sức khỏe bền bỉ dẻo dai, ý chí chiến đấu mà còn đòi hỏi người HV phải có tính kỷ luật cao, ý thức chấp hành kỷ luật tự giác nghiêm minh để đáp ứng với những yêu cầu đòi hỏi ngày càng cao về xây dựng nhân cách người HV đặc công Đặc biệt tinh nhuệ, anh dũng tuyệt vời, mưu trí táo bạo, đánh hiểm thắng lớn.

2.2.2. Sự gương mẫu của đội ngũ cán bộ, GV ở Nhà trường

Lãnh đạo, chỉ huy các cấp trong Nhà trường mà thường xuyên, trực tiếp là các cấp uỷ, chỉ bộ, đội ngũ cán bộ chỉ huy, quản lý trực tiếp HV có vai trò quyết định đến chất lượng, kết quả giáo dục, rèn luyện HXHVKL của từng HV.

Thực tiễn cho thấy, các cấp lãnh đạo, chỉ huy và đội ngũ cán bộ trực tiếp quản lý, giáo dục, rèn luyện HV khi nhận thức đầy đủ, đề cao trách nhiệm, sâu sát tỷ mỉ trong lãnh đạo, tổ chức giáo dục, rèn luyện kỷ luật, hình thành thói quen, kỹ năng, kỷ xảo hành vi kỷ luật cho HV một cách khoa học, phù hợp với trình độ nhận thức của HV và phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ của từng thời điểm thì tính tự giác chấp hành kỷ luật, học tập, rèn luyện của HV được nâng lên, đơn vị luôn hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. Ngược lại, cấp uỷ, chỉ bộ, người chỉ huy đơn vị trong chừng mực nào đó chưa phát huy được vai trò lãnh đạo, chưa thường xuyên sâu sát quan tâm đúng mức đến công tác giáo dục, rèn luyện kỷ luật hình thành thói quen, kỹ năng, KXHVKL của từng HV thì tinh thần, thái độ, trách nhiệm của HV không cao, tỷ lệ vi phạm kỷ luật gia tăng, ý thức tổ chức học tập rèn luyện kém, đơn vị hoàn thành nhiệm vụ thấp.

2.2.3. Vai trò của tập thể quân nhân

Kỷ xảo hành vi kỷ luật của HV chỉ có thể hình thành, củng cố và phát triển trong hoạt động quân sự gắn với đời sống xã hội và thông qua tập thể quân nhân để xây dựng. Xuất phát từ vai trò to lớn của tập thể quân nhân trong việc duy trì, củng cố kỷ luật ở đơn vị cơ sở. Một tập thể mạnh, mọi người chỉ quan tâm tới một điều duy nhất đó là hoàn thành một cách

tốt nhất các nhiệm vụ được giao. Tập thể đó, tự nó định hướng cho mọi người hướng vào việc sống sao cho có kỷ luật. Tập thể đó, giúp cho HV đấu tranh động cơ giải quyết một cách tích cực những xung đột bên trong hướng vào việc hình thành các thói quen, kỹ năng, kỷ xảo hành vi kỷ luật tốt và loại bỏ dần các hành vi tiêu cực, vô kỷ luật. Đồng thời, tập thể đó giúp cho HV đánh giá một cách đúng đắn các sự kiện xảy ra, và tích cực đấu tranh chống lại các hành vi vi phạm khác; là cơ sở cho việc xây dựng hình thành động lực thúc đẩy, điều khiển, điều chỉnh hành vi, từ đó giúp cho mỗi người HV thực hiện một cách vô điều kiện các quy định của Nhà trường, của điều lệnh quân đội, pháp luật của Nhà nước.

Như vậy, để hình thành KXHVKL cho HV là một quá trình lâu dài phức tạp, cần có sự phối hợp đồng bộ của các lực lượng làm công tác giáo dục, trong đó phát huy vai trò của lãnh đạo, chỉ huy, của đội ngũ cán bộ quản lý các cấp, đồng thời phát huy chất lượng hiệu quả công tác quản lý, rèn luyện HV và vị trí, vai trò của tập thể quân nhân có tác động rất lớn đến từng HV trong quá trình học tập rèn luyện tại trường. Nhưng yếu tố giữ vai trò quyết định vẫn là chủ thể từng HV. Vì vậy, trong xây dựng KXHVKL cho HV không được tách rời các nhân tố trên.

3. Kết luận

Tác động đến hình thành KXHVKL cho HV ở Trường SQĐC bao gồm nhiều yếu tố, có cả yếu tố thuộc về tâm lý chủ quan của người HV; có cả các yếu tố khách quan thuộc về tổ chức huấn luyện và bảo đảm cho huấn luyện từng chuyên ngành đặc công. Mỗi yếu tố có vai trò, vị trí và mức độ tác động khác nhau và không ngang bằng nhau. Do vậy để nâng cao hiệu quả hình thành KXHVKL cho HV ở Trường SQĐC phải giải quyết tốt các yếu tố tác động trên.

Tài liệu tham khảo

1. Đảng bộ Quân đội, Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, Văn phòng QUTW, Hà Nội, 2020.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập 1,2, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2021.
3. Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20-12-2022 của Quân ủy Trung ương về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng quân đội trong tình hình mới.
4. Hồ Chí Minh, "Sửa đổi lỗi làm việc" Hồ Chí Minh toàn tập, Tập 5, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội. 2011.